3.2.1. Riigikantselei

Riigikantselei täidab Eesti riigivalitsemise keskse tugistruktuurina olulist rolli nii kriisiolukordadeks valmistumisel ja nende lahendamisel kui ka laia riigikaitse poliitika kujundamisel. Kriisidega seotult on Riigikantselei ülesanne eeskätt korraldada Vabariigi Valitsuse tööd ning kindlustada strateegiline juhtimine ja riigi toimepidevus erisuguse ulatuse ja iseloomuga kriisiolukordades.

Riigikantselei valmistab ette valitsuse otsustusprotsessi, koondab terviklikku olukorrateadlikkust ning panustab kriisijuhtimise süsteemi sidususse ühtsete tegevuspõhimõtete kujundamise ja infovahetuse korraldamisega. Riigikantselei toetab valitsust, et valitsusliikmed saaksid langetada ajakriitilisi ja kaalutletud otsuseid nii rahuajal, kriisiolukorras kui ka riigikaitselistes olukordades. Riigikantselei nõustab peaministrit riigi julgeolekut, riigikaitset ja tsiviilkriise puudutavates küsimustes ning korraldab Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni tööd.

Riigikantselei toetab ja teenindab Vabariigi Valitsust ja peaministrit ministeeriumiüleste teemade lahendamisel nii tavaolukorras kui ka kriisiolukorra ajal.

Ava kõik

Riigikantselei ülesanded

Vabariigi Valitsuse juures olevat Riigikantseleid juhib riigisekretär. Riigisekretäril on Riigikantselei juhina samad õigused, mis on seadusega antud ministrile ministeeriumi juhtimisel. Riigikantselei on valitsusasutus.

Riigikantselei ülesanded sätestab Vabariigi Valitsuse seadus (VVS § 77):

1. korraldab Vabariigi Valitsuse ja peaministri asjaajamist ning tehnilist teenindamist. See tähendab näiteks valitsuse istungite kokkukutsumist, ruumide ettevalmistamist, istungite protokollimist, otsuste vormistamist, aga ka näiteks peaministri dokumendihalduse korraldamist või sise- ja välisvisiitide korraldamist.
2. korraldab Vabariigi Valitsuse ja peaministri suhtlemist Riigikogu ja teiste põhiseaduslike institutsioonidega;
3. nõustab Vabariigi Valitsust ja peaministrit;
4. kontrollib Vabariigi Valitsuse õigusaktide eelnõude vastavust põhiseadusele ja seadustele;
5. toetab Vabariigi Valitsuse töö planeerimist;
6. koordineerib riigi strateegilist planeerimist;
7. korraldab riigi- ja kohaliku omavalitsuse sümboolikaga seonduvat vastavalt seadustele ja Vabariigi Valitsuse õigusaktidele;
8. korraldab Riigikantselei juures tegutsevas kõrgemate riigiametnike konkursi- ja atesteerimiskomisjonis atesteerimisele kuuluvate ametnike arendamist;
9. koordineerib Euroopa Liidu asjades Eesti seisukohtade kujundamist, pidades silmas VVS § 49 lg 1 punktides 32–34 sätestatut;
10. juhib riigi julgeolekuolukorra analüüsimist ja hindamist;
11. koordineerib riigi strateegilist kommunikatsiooni;

12. kogub ja töötleb ühtlustatud riigiülese olukorrateadlikkuse tagamiseks tsiviilkriise ja riigikaitset puudutavat teavet;
13. töötab välja tsiviilkriisipoliitika ja koordineerib selle ning riigikaitse laia käsituse poliitika elluviimist;
14. valmistab ette oma ülesannete täitmiseks vajalike õigusaktide eelnõud. Nt EL CER-direktiivi rakendamise siseriiklikus õiguses elutähtsate teenuste korraldamisel koostas Riigikantselei. Samuti koostas RK kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse eelnõu.

Riigikantseleil on õigus saada ülesannete täitmiseks ministeeriumidelt ja teistelt täidesaatva riigivõimu asutustelt, kohaliku omavalitsuse üksustelt ja asutustelt ning avalik-õiguslikelt või eraõiguslikelt juriidilistelt isikutelt vajalikku teavet (VVS § 77 lg 2). Teabe saamine on väga oluline nt Riigi Situatsioonikeskuse (SITKE) tegevuses. SITKE tagab Vabariigi Valitsuse, peaministri ja teiste strateegiliste otsustajate olukorrateadlikkust, jälgides riigi julgeoleku ja kriisi seisukohalt olulisi siseriiklikke ja rahvusvahelisi arenguid ning koondades neist operatiivse ülevaate.

Riigikantselei roll riigi kriisivalmiduse ja laia riigikaitse poliitika kujundamisel

Riigikantselei kujundab ja arendab riigiüleseid kriisiolukorraks valmistumise põhimõtteid ning koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste koostööd ja ühtse lähenemise kujundamist. KORKS täpsustab Riigikantselei rolli kriisiolukorraks valmistumisel ja selle lahendamisel.

Riigikantselei:

1. juhib **üleriigilise riskianalüüs**i koostamist (§ 9 lg 2 p 1);
2. juhib julgeolekustrateegia, **riigikaitse arengukava** ja riigi kriisiplaani koostamist **(viide ptk-le)** (§ 9 lg 2 p 2);
3. koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste tegevust, sh kriisiolukorra lahendamisel (§ 9 lg 2 p 3);
4. juhib elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostamist (§ 9 lg 2 p 4) ning kriisiolukorra lahendamisel KORKS-is sätestatud korras nende tegevuse koordineerimist (§ 37);
5. hindab koostöös ministeeriumidega kriisiolukorraks valmisolekut kriisiülesannete alusel ning riigikaitse arengukavast ja riigi kriisiplaanist lähtudes ning teeb sellest ülevaate Riigikogu asjaomasele komisjonile (§ 9 lg 3);
6. on elutähtsa teenuse osutaja taustakontrolli teenuse vastutav töötleja;
7. lahendab töökohustuse tekkimisega seotud vaidlusi KORKS-is sätestatud juhul (§ 108 lg 10).

Seega on Riigikantseleil oluline roll ühelt poolt Vabariigi Valitsuse ja peaministri toetamisel ning teisalt laia riigikaitse ja tsiviilkriisipoliitika kujundamisel. Tsiviilkriisipoliitika ja riigikaitse laia käsituse poliitika loovad valdkonnaülese raamistiku, millest ministeeriumid lähtuvad valdkondliku poliitika kujundamisel. Riigikantselei ülesanne on **olukorrateadlikkuse, strateegilise planeerimise, riigi kriisiplaani ja valmisoleku hindamise kaudu toetada seda, et eri valitsemisalade tegevus oleks omavahel seostatud ning suunatud Vabariigi Valitsuse ühiste eesmärkide saavutamisele**.

Riigikantselei kujundab selleks ühist metoodilist lähenemist kasutatavatele mõistetele, analüüsi- ja planeerimispõhimõtetele ning toetab asutusi võimepõhise ja paindliku valmisoleku kujundamisel. See hõlmab muu hulgas valmisolekut tegutseda ka sellistes olukordades, mida ei ole võimalik ette näha detailsete stsenaariumide kaudu.
Oma ülesannete täitmiseks on Riigikantseleil õigus saada vajalikku teavet ministeeriumidelt, teistelt

täidesaatva riigivõimu asutustelt, kohalikelt omavalitsustelt ning avalik-õiguslikelt ja eraõiguslikelt juriidilistelt isikutelt (VVS § 77 lg 2). Lisaks teeb Riigikantselei koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ning teiste riikide asutuste ja partneritega oma ülesannete täitmiseks ning Eesti kriisivalmiduse ja laia riigikaitse arendamiseks (VVS § 77 lg 3).

Olulise kriisivalmiduse koordineerimise osana juhib Riigikantselei **üleriigilise riskianalüüsi** (ÜRA) (vaata ka **ptk 1.1.6**) koostamist (§ 9 lg 2 p 1), kaasates sellesse eri asutused ning kujundades eri valdkondade riskihinnangutest riigi tasandi tervikvaate.

Vabariigi Valitsus loob üleriigilise riskianalüüsi koostamise üldise raamistiku (viide VV ptk). Riigikantselei sisustab raamistiku praktiliste juhiste, materjalidega ja näidetega, mis aitavad ühtlustada praktikaid. Selline lähenemine võimaldab siduda poliitikatasandi eesmärgid igapäevase tegevusega ning toetab asutuste suutlikkust valmistuda kriisiolukordadeks. Pärast ÜRA valmimist esitab Riigikantselei selle Vabariigi Valitsusele teadmiseks (§ 16 lg 4).

Riigikantselei **koordineerib ka täidesaatva riigivõimu asutuste tegevust** (§ 9 lg 2 p 3), et kriisivalmiduse, riskihindamise ja toimepidevuse tagamisega seotud tegevused oleksid omavahel kooskõlas ning toetaksid Vabariigi Valitsuse seatud ühtse eesmärgi saavutamist. Nii osaleb Riigikantselei Vabariigi Valitsuse määruste ettevalmistamises ning valmistab ette määrused millega kehtestatakse nt riskianalüüside ja kriisiplaanide ning elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise nõuded. Ühtlasi muudab Riigikantselei vabariigi valitsuse seaduse Vabariigi Valitsust puudutavaid osi.

Püsiva kriisiülesandega asutuse (viide PKÜ ptk) ja põhiseadusliku institutsiooni riskianalüüsi koostamiseks saab Riigikantselei anda täiendavaid suuniseid, sh juhtnööre riskianalüüside uuendamiseks. Ühtlasi on Riigikantseleil õigus küsida püsiva kriisiülesandega asutuste ja isikute ning põhiseaduslike institutsioonide riskianalüüse, et täita ülesandeid kriisiolukorraks valmistumise koordineerimisel (§ 18 lg 4).

Riigikantselei roll üleriigilise riskianalüüsi ja kriisiplaanide koostamisel ning nende kooskõla ja kvaliteedi toetamisel

Riigikantselei töötab välja **metoodilise raamistiku üleriigilise riskianalüüsi ja eri tasandi kriisiplaanide koostamiseks**. Koostöös ministeeriumide ja teiste asjaomaste osalistega kujundatakse juhised, mis aitavad üleriigilise riskianalüüsi (§ 16) koostamisel ühtselt käsitleda ohte, nende mõju, mõjutatud funktsioone ja riske ning kriisiplaanide (§ 19 ja § 20) koostamisel siduda eesmärgid, kriisiülesanded, vastutavad asutused, koostöökorralduse ja olemasoleva võime kasutamise.

Ühtne riskide käsitlemise metoodika loob ühise ohu-, funktsiooni-, mõju- ja riskihindamise raami (vaata ka **ptk 1.1.6.**). Kriisiplaani puhul toetab Riigikantselei ühtse planeerimisloogika ja soovitusliku ülesehituse kasutamist, et riigi ja asutuste kriisiplaanid oleksid omavahel seostatavad ning kasutaksid võimaluse korral ühist põhistruktuuri: olukord, ülesanne ja eesmärk, täideviimine, toetus ning juhtimine. Selline lähenemine toetab plaanide võrreldavust, arusaadavust ja rakendatavust kriisiolukorras (vaata ka **ptk 1.2**.).

Riigikantselei juhib üleriigilise riskianalüüsi ja riigi kriisiplaani koostamist (**viide ptk-le**), kaasates planeerimisse ministeeriumid ning teised vajalikud asutused ja isikud. Üleriigiline riskianalüüs loob riigi tasandi tervikvaate kriisiolukorda põhjustada võivatest üleriigilistest ohtudest, nende mõjust ja riskidest ning on üks riigi kriisiplaani koostamise lähtealus.

Riigi kriisiplaan koondab nii riigikaitselise kui ka tsiviilkriiside lahendamise vaate, hõlmates ohustsenaariumidest lähtuvat riigikaitselist planeerimist ning üleriigilisest riskianalüüsist lähtuvat suure mõjuga tsiviilkriiside lahendamist (§ 19). Riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardava ohu tõrjumiseks koostatud riigi kriisiplaani osa on riigi kaitsetegevuse kava.

Plaani koostamisel lähtutakse julgeolekustrateegiast ning võetakse arvesse julgeolekukeskkonna arenguid, asjakohaseid ohuhinnanguid ja eri tegevusvaldkondade vajadusi. KORKS-i tähenduses on julgeolekustrateegia riigikaitse strateegiline arengudokument, mis määrab julgeolekupoliitika põhimõtted, kirjeldab julgeolekukeskkonda ja ohte ning sätestab julgeoleku tagamise ja riigikaitse laia käsituse eesmärgid ja tegevussuunad.

Riigi kriisiplaani koostamisel ei piirdu Riigikantselei eri valitsemisalade sisendite koondamisega. Planeerimisel seotakse eri valitsemisalade eesmärgid, ülesanded, võimed, sõltuvused ja piirangud ühtseks riigi tasandi lahenduseks. Kui eri valitsemisalade vajadused konkureerivad sama piiratud võime, ressursi või teenuse pärast või on muul viisil vastuolus, tuleb need planeerimise käigus kooskõlastada, dekonfliktida ja vajaduse korral prioriseerida.

Riigi kriisiplaani ja sellest vahetult lähtuvate ministeeriumide kriisiplaanide koostamisel kasutatakse paralleelplaneerimist. Riigikantselei määrab planeerimise lähtealused, osalejad, ajakava, vahetulemused, teabevahetuse korra ja vajalikud otsustuskohad. Ministeeriumid ning teised kaasatud asutused ja isikud annavad riigi tasandile tagasi teabe ülesannete teostatavuse, kasutada oleva võime ja ressursi, võimelünkade, sõltuvuste ja piirangute kohta.

Riigikantselei suunab ja toetab asutusi ning isikuid kriisiplaanide koostamisel, pakkudes metoodilist abi ning soodustades asutustevahelist koostööd, et toetada ühtset ja sidusat planeerimist ning kriisiplaanide omavahelist kooskõla. Riigikantselei toetab plaanide kooskõla eelkõige ühise metoodika, riigi kriisiplaani ja paralleelplaneerimise kaudu.

Selleks on Riigikantseleil õigus nõuda püsiva kriisiülesandega asutuselt või isikult tema kriisiplaani eri kriisiplaanide kooskõla tagamiseks (§ 20 lg 13). See võimaldab tuvastada olukordi, kus eri plaanides kavandatud ülesanded, võimed, ressursid, sõltuvused või koostöölahendused ei ole omavahel kooskõlas. Riigikantselei roll ei asenda seejuures plaani koostaja ega muu õigusaktis määratud asutuse vastutust konkreetse kriisiplaani koostamise, kooskõlastamise, heakskiitmise ja rakendatavuse eest.

Riigikantselei kaasab kriisideks valmistumise tegevustesse ka põhiseaduslikud institutsioonid, pakkudes neile võimalust osaleda koolitustel, õppustel ja aruteludes. Selline tegevus toetab riigikaitse laia käsituse põhimõtte rakendamist ning parimate praktikate jagamist toimepidevuse tagamiseks ja arendamiseks. Põhiseaduslike institutsioonide sõltumatust arvestades toimub kaasamine nende pädevuse ja vajaduste kohaselt. Riigikantselei toetab eri osaliste tegevuse kooskõla ja vastastikust seostatust, kuid ei määra ega muuda põhiseaduslike institutsioonide pädevust või juhtimiskorraldust.

Tõhusa infoliikumise tagamiseks edastavad püsiva kriisiülesandega asutus ja põhiseaduslik institutsioon Riigikantseleile enda toimepidevuse eest vastutava isiku kontaktandmed (§ 23 lg 4). Elutähtsa teenuse osutaja ja kohaliku omavalitsuse üksuse vastutava isiku kontaktandmeid on samal eesmärgil Riigikantseleil õigus küsida elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajalt ja Päästeametilt (§ 23 lg 5).

Riigikantselei roll elutähtsate teenuste toimepidevuse koordineerimisel

Riigikantselei osaleb koos teiste pädevate asutustega elutähtsate teenuste toimepidevuse **riigiüleses koordineerimises ja teabevahetuses**. Selleks tehakse koostööd elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema määratud asutuse, Riigi Infosüsteemi Ameti ja Päästeametiga, et jagada infot teenuseosutajaid mõjutavate ohtude, riskide, rakendatud meetmete ning toimunud sündmuste kohta. Oluline koostöövahend on üleriigiline riskianalüüs (vaata ka **ptk 1.1.6.**), mille kaudu koondatakse ja vahetatakse asutuste vahel teavet riskide, ohtude, intsidentide ning nende maandamiseks rakendatud meetmete kohta. Vajaduse korral toimub täiendav teabevahetus ka järelevalvemenetlusteks vajaliku info teemal (§ 88 lg 1).

Lisaks juhib Riigikantselei **elutähtsa teenuse osutaja strateegia koostamist** (§ 9 lg 2 p 4) ning hindab koostöös ministeeriumitega **kriisiolukorraks valmisolekut asutustele määratud kriisiülesannete alusel**, lähtudes riigikaitse arengukavast ning riigi kriisiplaanist (§ 9 lg 3).

Riigikantselei riigiülene koordineeriv roll ei asenda elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja valdkondlikku vastutust. ETKA määrab oma valdkonna teenuse toimepidevuse nõuded, korraldab talle seadusega antud ulatuses teenuseosutajate valmisolekut ning täidab kriisiplaanide ja riskianalüüside suhtes KORKS-is sätestatud ülesandeid.

Koordineeriva rolli täitmiseks kogub Riigikantselei vajalikku teavet elutähtsate teenuste toimepidevuse korraldusest. Elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja määrab ülesannete täitmise eest vastutava isiku ning esitab Riigikantseleile kontaktandmed ja teabe nende muutmise kohta (§ 82 lg 8). Ühtlasi tuleb ministeeriumil või elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajal (ETKA) Riigikantseleid teavitada, kui ülesannete täitmine volitatakse teisele asutusele (§ 82 lg 9).

Riigikantselei täidab ka rahvusvahelise teabevahetuse ja aruandluse ülesandeid. Euroopa Komisjonile edastatakse elutähtsa teenuse korraldajalt saadud teave Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja kohta (§ 84 lg 4). Lisaks koostab Riigikantselei Euroopa Komisjonile koondaruande elutähtsate teenuste toimepidevust mõjutavate oluliste sündmuste kohta. Selleks esitavad elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja, Riigi Infosüsteemi Amet ja Päästeamet kord aastas Riigikantseleile aruande intsidentidest, millel võib olla märkimisväärne mõju elutähtsate teenuste osutamisele vähemalt kuues Euroopa Liidu liikmesriigis. Aruanne sisaldab teavet sündmuste arvu, laadi ning rakendatud meetmete kohta. Päästeamet esitab ülevaate kohaliku omavalitsuse üksuste korraldatavate elutähtsate teenuste kohta.

Riigikantselei koostab esitatud andmete põhjal regulaarse koondaruande ning edastab selle Euroopa Komisjonile (§ 88 lg 3–6).

Taustakontrolli teenuse vastutav töötleja on Riigikantselei (§ 85 lg 9). Kuigi teenusele esitavad andmeid eri andmekogude töötlejad, kes vastutavad oma andmete õigsuse eest, vastutab taustakontrolli teenuse toimimise eest tervikuna Riigikantselei.

Töökohustusega seotud vaidluste lahendamine

Riigikantselei lahendab KORKS-is sätestatud korras vaidlusi (**viide vaidluste lahendamise osale töökohtade ptk-s**), mis on seotud ülesannete täitmisega sõjaaja ametikohal või kriisiülesandega ameti- või töökohal, kui inimest peetakse mõlemal võrdselt vajalikuks. Riigikantselei roll on sellisel juhul lahendada osapoolte vahel lahenduseta jäänud vajaduste konflikt, lähtudes riigi kui terviku kriisivalmiduse ja riigikaitse vajadusest (§ 108 lg 10).

Riigikantselei roll rahvusvaheliste sõjaliste operatsioonide ettevalmistamisel

Riigikantselei toetab Vabariigi Valitsust kiireloomuliste rahvusvaheliste sõjaliste operatsioonidega seotud otsuste ettevalmistamisel ja koordineerimisel. Kuigi Riigikogu määrab igaks aastaks kaitseväelaste piirarvu, kes võivad vajaduse korral osaleda riigi julgeoleku huvides muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil (§ 141 lg 5, vaata ka **ptk 3.1.1**.), annab korralduse osalemise alustamiseks või lõpetamiseks Vabariigi Valitsus, arvestades Riigikogu riigikaitsekomisjoni seisukohta (§ 141 lg 6, vaata ka **ptk 3.1.3.**).

Riigikantselei roll on tagada, et enne sellise otsuse tegemist toimuks vajalik **asutustevaheline konsultatsioon ja koordineerimine**. Selleks tehakse koostööd Välisministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikogu riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni juhtide ning Kaitseväe juhatajaga. Konsultatsioonide eesmärk on kujundada ühtne Eesti seisukoht ning hinnata kavandatava otsuse võimalikku välis-, kaitse- ja julgeolekupoliitilist mõju, sh rahvusvahelise õigusega seotud küsimusi.

Riigikantselei toimepidevus

Riigikantselei peab **tagama ülesannete katkematu täitmise ka kriisiolukorras**. See tähendab, et ka tavapärase töökorralduse häirete korral peab Riigikantselei olema võimeline toetama peaministri ja Vabariigi Valitsuse tööd, täitma talle pandud riigiüleseid koordineerimis-, olukorrateadlikkuse ja otsustustoe ülesandeid ning muid seadusest tulenevaid ülesandeid.

Selleks määrab Riigikantselei kindlaks kriitilised tegevused, hindab neid ohustavaid riske ning kavandab vajalikud ennetus- ja taastamismeetmed. Samuti tagab kriitiliste tööprotsesside, infosüsteemide, sidevahendite, tööruumide ja võtmetöötajate valmisoleku. Kui Riigikantselei kasutab KORKS-is nimetatud valmisolekutasemeid, seotakse nendega vajalikud juhtimis- ja töökorralduse muudatused ning kasutusele võetavad võimed.

Valmisolekut hinnatakse ja arendatakse regulaarselt õppuste, analüüside ning toimepidevus- ja kriisiplaanide ajakohastamisega, et Riigikantselei **suudaks ülesandeid täita ka pikaajalises ja ulatuslikus kriisiolukorras**.

Tegevused kriisiolukorras

Lisaks kriisiolukorraks valmistumise koordineerimisele on Riigikantseleil kriisiolukorra lahendamisel keskne roll Vabariigi Valitsuse ja peaministri otsustamise ning täidesaatva riigivõimu asutuste tegevuse koordineerimise toetamisel. Riigikantselei **toetab peaministrit ja Vabariigi Valitsust ning kriisiolukorra lahendamise eest vastutavat asutust riigi tasandil**, tagades otsustamiseks vajaliku olukorrateadlikkuse, analüüsi ja koordineerimise. Kui peaminister juhib kriisiolukorra lahendamist, toetab Riigikantselei teda kriisiolukorra juhi ülesannete täitmisel.

Kriisiolukorra lahendamisel koordineerib Riigikantselei täidesaatva riigivõimu asutuste tegevust (§ 37). See ei tähenda, et Riigikantselei oleks iga kriisiolukorra sisulise lahendamise eest vastutav asutus. Kriisiolukorra lahendamise eest vastutab seaduses, riigi kriisiplaanis või pädeva otsustaja otsusega määratud asutus. Riigikantselei ülesanne on toetada eri valitsemisalade tegevuse kooskõla ja Vabariigi Valitsuse tegevuse ühtsust.

Selle ülesande täitmisel koordineerib Riigikantselei riigi strateegilist kommunikatsiooni, kogub ja töötleb riigiüleseks olukorrateadlikkuseks vajalikku teavet ning toetab Vabariigi Valitsuse ja peaministri otsuseid. See aitab kujundada ühist arusaama kriisi kulgemisest, mõjust, kasutatavatest võimetest ja vajalikest otsustest.

Riigi kriisiplaani rakendamisel korraldab Riigikantselei selle üldist koordineerimist ning jälgib Vabariigi Valitsuse otsuste täitmist. Kriisiolukorra ajal võib Vabariigi Valitsus kujunenud olukorra järgi täpsustada riigi kriisiplaanis määratud eesmärke ja prioriteete ning anda plaani rakendamiseks täiendava tegevuskorralduse.

Ühtlasi toetab Riigikantselei koostööd eri asutuste ja osaliste vahel, et kriisiolukorra lahendamisse kaasatud pooled tegutseksid koordineeritult ja ühise eesmärgi nimel. Selleks kasutatakse kriisiolukorra ajal tavapäraseid koostöövorme ja -kogusid, mis toetavad töö järjepidevust ja tõhusat infovahetust. Riigikantselei koordineeriv roll **toetab täidesaatva riigivõimu tegevuse ühtsust**, kuid ei asenda kriisiolukorra lahendamise eest vastutavate asutuste valdkondlikku juhtimisvastutust.

Riigikantselei võib kriisiolukorras täita **kriisiolukorra juhi volitatud haldusorgani rolli**, kui kriisiolukorra juht talle selle ülesande annab. Sellisel juhul võib Riigikantselei otsustada täidesaatva riigivõimu asutuse püsiva kriisiülesande täitma hakkamise või lõpetamise ning selle täitmise aja, viisi ja ulatuse, sh vähendatud ulatuses täitmise üle. Selline otsustusõigus on seotud olukorraga, kus otsus mõjutab kriisiolukorra lahendamise eesmärgi täitmist või Vabariigi Valitsuse tegevuse ühtsust ja koordineeritust. Tegemist ei ole Riigikantselei automaatse ega üldise pädevusega, vaid kriisiolukorra juhi volitusest tuleneva rolliga, et vähendada kriisiolukorra ajal peaministri töökoormust.

Kommunikatsioon

Riigikantselei koordineerib kriisiolukorras riigi tasandi sõnumeid ja kommunikatsiooni, juhib strateegilist kommunikatsiooni ning arendab valitsuskommunikatsiooni suutlikkust nii kriisiolukorra ajal kui ka selleks valmistumisel. Riigikantselei pakub olukorda lahendavatele asutustele **kriis.ee** ja riigiinfo platvorme ühtsete kanalitena kriisiinfo jagamiseks ja võimendamiseks. Kriis.ee lehel avaldatakse

valitsuse otsused, olukorra lahendamist puudutav oluline teave ning sellega seotud uudised. Riigikantselei ülesanne on vahendada valitsuse otsuseid elanikkonnale, meediale ja teistele partneritele.

Kui Vabariigi Valitsus asub kriisiolukorra lahendamist juhtima, juhib Riigikantselei ka kriisikommunikatsiooni ning rakendab selleks vajaduse korral valitsuse kommunikatsioonikeskuse.

Elanikkonnakaitse küsimustes teeb Riigikantselei tihedat koostööd Päästeametiga. Päästeamet vahendab kohalikele omavalitsustele riigi tasandi sõnumeid ning edastab Riigikantseleile omavalitsuste küsimused, infovajadused ja ettepanekud, kui nende lahendamine vajab koordineerimist valitsuskommunikatsiooni tasandil. Infovahetus toimub kokkulepitud infokanalite ja töökorralduse alusel, nt otsesuhtluse, strateegilise kommunikatsiooni nõukogu või valitsuse kommunikatsioonikeskuse koordinatsioonikoosolekute kaudu.

Viimati uuendatud 25.09.2026